

Notitie Gebundelde Uitkering 2018

Maatregelen gericht op terugdringing tekort BUIG ten behoeve van een mogelijke aanvraag vangnetuitkering

Ter attentie van:

Gemeente Asten

Gemeente Deurne

Gemeente Gemert-Bakel

Gemeente Geldrop-Mierlo

Gemeente Helmond

Gemeente Laarbeek

Gemeente Someren

Senzer

Datum: september 2018

1. Inleiding/aanleiding

De gemeente is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de Participatiewet. De uitvoering hiervan is ondergebracht bij het openbaar lichaam Werkbedrijf Atlant De Peel h.o.d.n. Senzer.

Ten behoeve van de financiering van de bijstandsuitkeringen ontvangen gemeenten van het Rijk een budget (Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorzieningen gemeenten; hierna Buigbudget). Deze uitkering voorziet de gemeente van middelen voor de verstrekking van uitkeringen en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet (Pw, IOAW, IOAZ en de Bbz 2004).

Het gezamenlijke beschikbare Buigbudget voor alle gemeenten in Nederland wordt jaarlijks in september/oktober van het lopende begrotingsjaar door het Rijk op macroniveau definitief vastgesteld. Volgens een landelijk verdeelmodel worden de middelen vervolgens toegedeeld aan de individuele gemeenten. Uitgangspunt van het verdeelmodel is dat gemeenten die minder geld uitgeven dan de kosten die gepaard gaan met de verstrekking van uitkeringen, het overschot dat voor hen op het ontvangen I-deel is ontstaan, zelf mogen houden en besteden.

Echter ook het omgekeerde is van toepassing:

gemeenten die meer geld uitgeven dan zij ontvangen voor de verstrekking van uitkeringen, zijn in principe zelf verantwoordelijk voor de dekking van een dergelijk tekort.

Een onderdeel van het BUIG-model betreft de vangnetregeling. Deze regeling is er om gemeenten te beschermen voor grote uitschieters.

Financieringssystematiek

Uitgangspunt in de financieringssystematiek is, dat voor alle gemeenten samen een toereikend macrobudget wordt vastgesteld t.b.v. de uitvoering van de Participatiewet. De vaststelling van het macrobudget voor enig budgetjaar vindt plaats in drie fases, waarbij het budget telkens wordt aangepast naar aanleiding van de laatste inzichten in de werkelijke realisatiecijfers in het voorafgaande jaar, de verwachte conjunctuurontwikkeling, lonen prijsbijstellingen, en de effecten van Rijksbeleid.

Het voorlopig macrobudget voor jaar t wordt vastgesteld in september van jaar t-1. Een nader voorlopig budget, waarbij voorlopige realisatiecijfers over jaar t-1 bekend zijn, wordt gepubliceerd in het voorjaar van jaar t. De definitieve vaststelling van het macrobudget vindt plaats in september van het budgetjaar zelf.

Financieringssystematiek van de bijstand (bron: VNG).

De raming van het macrobudget voor de bijstand (BUIG) klopt niet, zo concludeert de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) in zijn advies over de financieringssystematiek van de bijstand aan staatssecretaris Van Ark (21 juni 2018).

Gemeenten hebben de afgelopen jaren te maken met grote tekorten op de uitvoering van de bijstand. Het tekort belooft ruim 270 miljoen euro in zowel 2016 als 2017. De belangrijkste oorzaak daarvoor is dat bij de raming van het benodigde budget ten onrechte geen rekening is gehouden met het beroep dat statushouders doen op de bijstand.

Gemeenten krijgen de kosten hiervan op termijn gedeeltelijk wel terug, maar in het jaar zelf is het budget niet toereikend. In het jaar dat de statushouders instromen, financieren de gemeenten de kosten daarvan uit eigen middelen. Daarom vindt de ROB dat de ramingsmethodiek moet worden aangepast.

Het Rijk is verantwoordelijk voor een toereikend budget en een adequate verdeling van het budget

voor de bijstand over de gemeenten. Gemeenten zijn vervolgens verantwoordelijk voor een doelmatige uitvoering van de bijstand. De onjuiste raming van het macrobudget ondergraaft de uitgangspunten, het vertrouwen en de beoogde prikkelwerking van het stelsel, aldus de Raad. De ROB heeft ook advies uitgebracht over het verdeelmodel voor de bijstand voor 2019. De ontoereikende omvang van het budget - bijna 6 miljard euro - vormt echter het belangrijkste probleem.

Vangnet

Gemeenten met een tekort van meer dan 5 procent kunnen een beroep doen op een vangnetregeling. Over 2017 komen 229 van de 305 gemeenten met een tekort in aanmerking voor dit vangnet. Deze vangnetregeling is echter niet bedoeld om tekorten op het (ontoereikende) macrobudget te compenseren, benadrukt de ROB. Het is bedoeld voor het opvangen van onevenredig grote financiële risico's die voortvloeien uit onvolkomenheden van het verdeelmodel en van onverwachte tegenvallers van individuele gemeenten.

De verhoging van het accres (Gemeentefonds) is geen oplossing voor de tekorten op de bijstand. Het kabinet gaat daar impliciet wel vanuit. Met het extra accres zouden gemeenten meer kunnen investeren in participatie en werk voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, waaronder statushouders. Dat leidt tot een daling van het aantal bijstandsgerechtigden en 'hiermee kan de door gemeenten ervaren problematiek rond het macrobudget bijstand opgelost worden', aldus het IBP. Een daling van het aantal bijstandsgerechtigden leidt weer tot verlaging van het macrobudget BUIG. Al met al is dit geen oplossing voor de eerdere tekorten en de mogelijke tekortkomingen in de ramingsystematiek.

Varianten

Voor de toekomstige raming van het macrobudget stelt de ROB twee mogelijkheden voor. Er kan voor nacalculatie worden gekozen, waarbij het macrobudget na afloop van het jaar wordt gecorrigeerd op basis van het tekort of overschot van alle gemeenten.

Een andere mogelijkheid is een variant waarbij nadrukkelijk rekening wordt gehouden met niet-conjuncturele, niet-beïnvloedbare externe effecten zoals de toestroom van statushouders. De voorkeur van de ROB gaat uit naar de tweede variant. Voorwaarde hierbij is dat de grote tekorten op de bijstandsbudgetten van gemeenten over 2016 en 2017 eenmalig door het Rijk worden 'afgekocht', omdat het Rijk bij de bepaling van het macrobudget over die jaren ten onrechte geen rekening heeft gehouden met de toestroom van statushouders.

Meerjarig gezien is de raming van de conjuncturele effecten, op basis van de werkloze beroepsbevolking, voor het bijstandsbudget overigens wel adequaat. Gemeenten kunnen deze schommelingen in het bijstandsbudget zelf opvangen.

Wel bepleit de Raad dat het Centraal Planbureau de effecten van voorgenomen beleid vooraf toetst. Dat bevordert de objectiviteit en de transparantie en daarmee het vertrouwen in de ramingsystematiek.

Als ondanks deze aanpassingen het saldo van de tekorten of overschotten boven de 3 procent uitkomt, moeten Rijk en gemeenten bespreken of correctie van het macrobudget nodig is.

Financiering Vangnetregeling

Ieder jaar wordt een deel van het vastgestelde macrobudget gereserveerd voor de verstrekking van vangnetuitkeringen aan gemeenten die in t-2 een tekort hebben gerealiseerd groter dan de eigenrisicodrempel. Vangnetuitkeringen zijn bedoeld als instrument voor herverdeling om te grote financiële risico's van gemeenten te voorkomen. Het vangnet gaat uit van onderlinge solidariteit tussen gemeenten en het bedrag dat benodigd is wordt uit het macrobudget gehaald.

Dat betekent voor gemeenten met een tekort boven de eigenrisicodrempel dat een gedeelte van dat tekort wordt betaald uit de vangnetuitkering wat resulteert in een lager te verdelen beschikbaar budget voor de overige gemeenten.

Tekort op Buigbudget

Ook in 2018 is de verwachting dat enkele gemeenten binnen Senzer het jaar mogelijk met een tekort op het Buigbudget zullen afsluiten. Om in aanmerking te komen voor een aanvullende Vangnetuitkering moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan, waarvan een aantal al in 2018.

Voorwaarden om aanspraak te kunnen maken op een vangnetuitkering

- a. over 2018 moet sprake zijn van een tekort dat meer bedraagt dan 5% van de definitief over dat jaar toegekende gebundelde uitkering als bedoeld in artikel 69 Participatiewet;
- b. over 2016, 2017 en 2018 moet sprake zijn van een gecumuleerd tekort dat meer bedraagt dan 5%, berekend over alleen de definitief over 2018 toegekende gebundelde uitkering als bedoeld in artikel 69 Participatiewet;
- c. het college moet vóór 15 augustus 2019 een verzoek indienen volgens het vastgestelde model;
- d. bij het indienen van het verzoek moet het college met instemming van de gemeenteraad verklaren dat het maatregelen heeft genomen om tot tekortreductie te komen.
- e. bij een aanhoudend tekort – dat wil zeggen dat het college in een aaneengesloten periode van drie jaar meer dan één keer aanspraak wenst te maken op een vangnetuitkering – moet zij verklaren dat, in samenspraak met de gemeenteraad, (aanvullende) interne en externe maatregelen zijn genomen om alsnog tot verdere tekortreductie te komen.

Hoewel de gemeente dus pas vóór 15 augustus 2019 een aanvraag hoeft in te dienen, dient deze al in 2018 voorbereid te worden zodat het college de analyse en het plan met maatregelen ruim voor deze datum kan aanbieden aan de raad. Door het Raadsbesluit bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De instemming van de gemeenteraad heeft uitsluitend betrekking op de juistheid van de verklaring van het college. De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. De gemeenteraad hoeft het dus niet eens te zijn met de maatregelen.

Ten behoeve van het college heeft Senzer het document 'Notitie Gebundelde Uitkering 2018' opgesteld met een analyse van mogelijke oorzaken en ingezette maatregelen gericht op terugdringing van het mogelijk tekort.

Senzer totaal verwacht eind 2018, op basis van de eerste 8 maanden, uit te komen op een positief resultaat van € 3,2 miljoen op het Buigbudget. Op basis van tekorten voor enkele individuele gemeenten zal de compensatie vanuit de vangnetuitkering, naar verwachting, uitkomen op € 116.898.

2. Financiële analyse

Voor de prognose van de ontwikkeling van het Buigbudget voor Senzer is uitgegaan van het definitieve Buigbudget voor 2018 van de gemeenten binnen Senzer, zoals bekendgemaakt op 2 oktober jl.

Daarnaast is uitgegaan van de ontwikkeling van het macrobudget zoals opgenomen in de begroting van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 2018 (april 2018). Op basis van deze uitgangspunten gaat het Buig-budget zich naar verwachting als volgt ontwikkelen in de periode 2018-2022.

De stijging van het Buigbudget in 2018 e.v. wordt mede veroorzaakt doordat vanaf 2018 ook de kosten voor bijstand van statushouders (vergunninghouders) is opgenomen in het landelijk macrobudget. In 2016 en 2017 konden gemeenten voor deze onvoorziene kosten nog een inter-temporele tegemoetkoming aanvragen. Alle regiogemeenten binnen Senzer hebben deze tegemoetkoming aangevraagd. In de jaren 2018-2025 zal deze tegemoetkoming jaarlijks worden verrekend met het toegekende Buigbudget.

x € 1.000.000

Prognose macrobudget 2018 - 2022	definitief	voorlopig	aanname	aanname	aanname
	2018	2019	2020	2021	2022
*landelijk macrobudget PW	6.216,0	6.219,7	6.526,1	6.712,5	6.839,3

* *Macrobudget PW, inclusief loaw, loaz, Bbz 2004 en vóór uitname IAU, MAU en vangnetregeling*

Het Rijk is in 2018 bij de verdeling van de 'Definitieve Rijksbijdrage' uitgegaan van een gemiddelde jaaruitkering van € 14.376.

Als we de toename van het verwachte macrobudget voor 2018-2022 in bovenstaande tabel doorrekenen naar de gemeenten binnen Senzer, laat onderstaande tabel het verwachte Buig-budget voor Senzer zien in genoemde jaren (bron: Divosa op basis van miljoenennota 2017).

x € 1.000.000

Prognose BUIG-budget SENZER *	definitief	voorlopig	aanname	aanname	aanname
	2018	2019	2020	2021	2022
BUIG-budget	73,8	68,5	71,9	73,9	75,7

* *Bij het buigbudget is rekening gehouden met de verrekening van de inter-temporele tegemoetkoming statushouders*

Onderstaande tabel laat, rekening houdend met de verrekening van de inter-temporele tegemoetkoming statushouders, het verwachte budget voor de individuele gemeenten zien.

x € 1.000.000

Prognose buigbudget GEMEENTEN*	definitief	voorlopig	aanname	aanname	aanname
	2018	2019	2020	2021	2022
Asten	2,97	3,03	3,18	3,27	3,33
Deurne	6,63	6,36	6,68	6,87	7,00
Geldrop-Mierlo	10,63	9,72	10,20	10,49	10,69
Gemert-Bakel	5,47	5,33	5,59	5,75	5,86
Helmond	41,90	38,08	39,96	41,11	41,88
Laarbeek	3,12	3,31	3,47	3,57	3,64
Someren	3,10	2,98	3,13	3,22	3,28
Totaal (budget Senzer)	73,82	68,81	72,21	74,28	75,69

* Buigbudget (x € 1 mln.), inclusief loaw, loaz, Bbz 2004

** Bij het buigbudget is rekening gehouden met de verrekening van de inter-temporele tegemoetkoming statushouders

Verwachte uitgaven BUIG 2018

Prognose uitgaven BUIG 2018, op basis van de definitieve rijksbijdrage 2018 en de ontwikkeling van het bijstandsvolume in 2018 (zie tabel 'Prognose ontwikkeling bijstandsvolume')

Prognose buigbudget	definitief buigbudget 2018	Prognose uitgaven buig 2018	Verwacht saldo 31-12-2018	Resultaat 2018	Verwacht recht op VU**
Senser (totaal gemeenten)	73.802.681	70.561.607	3.241.074	4,4%	n.v.t.

* Bij het buigbudget is rekening gehouden met de verrekening van de inter-temporele tegemoetkoming statushouders

** VU = Vangnetuitkering 2018

Prognose buigbudget	definitief buigbudget 2018	Prognose uitgaven buig 2018	Verwacht saldo 31-12-2018	Resultaat 2018	Verwacht recht op VU**
Asten	2.968.462	3.004.666	-36.204	-1,2%	Nee
Deurne	6.633.136	6.389.894	243.242	3,7%	Nee
Geldrop-Mierlo	10.627.186	10.476.201	150.985	1,4%	Nee
Gemert-Bakel	5.468.641	5.667.330	-198.689	-3,6%	Nee
Helmond	41.902.211	38.732.951	3.169.260	7,6%	Nee
Laarbeek	3.117.275	3.386.542	-269.267	-8,6%	Ja
Someren	3.085.770	2.904.023	181.747	5,9%	Nee
Totaal (budget Senzer)	73.802.681	70.561.607	3.241.074	4,4%	n.v.t.

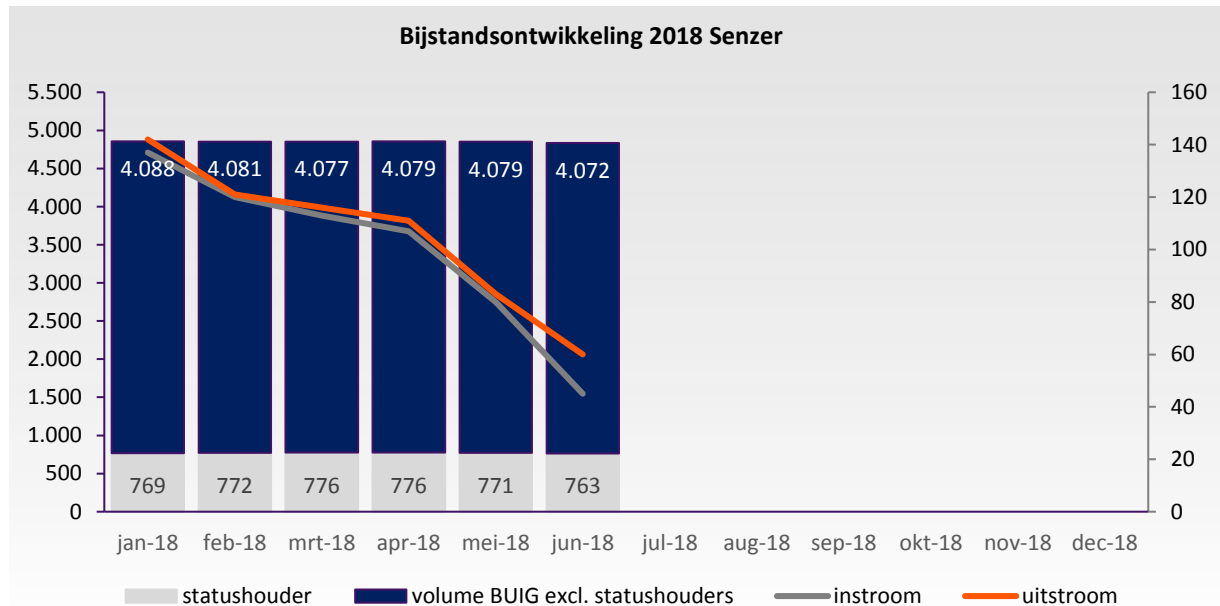
* Bij het buigbudget is rekening gehouden met de verrekening van de inter-temporele tegemoetkoming statushouders

** VU = Vangnetuitkering 2018

3. Bestands-analyse

Om helder te krijgen op welke onderdelen Senzer acties kan en moet ondernemen om de uitgaven van het Buigbudget te reduceren is een analyse opgesteld. De gebruikte gegevens zijn deels gebaseerd op gegevens van het CBS, UVW en de DIVOSA Benchmark.

Volgens het CBS is landelijk het aantal bijstandsgerechtigden tot de AOW-leeftijd in het eerste kwartaal van 2018 gedaald naar 459 duizend. Dit zijn er 13 duizend minder dan een jaar eerder (2,8%).

Bron: Senzer (SSD)

Bovenstaande tabel laat voor Senzer zien dat het gemiddelde bijstandsvolume in de eerste helft van 2018 uitkomt op 4.853 uitkeringsdossiers.

Net als voorgaande jaar hebben gemeenten in 2018 nog steeds te maken met mogelijke tekorten op het Buigbudget. Voor een deel is dit nog steeds het gevolg van de eerder gemaakte beleidskeuzes van het rijk.

- Invoering van de Participatiewet.
- Opschorting van de AOW-gerechtigde leeftijd.
- Kortere WW-periode.

Invoering participatiewet

Door de invoering in 2015 van de Participatiewet kunnen gedeeltelijk arbeidsgehandicapten geen beroep meer doen op een Wajong- of WSW-uitkering. Deze groep heeft intensieve begeleiding nodig bij het vinden en behouden van werk.

Gevolgen opschorting van de AOW-gerechtigde leeftijd voor de uitgaven BUIG

Onderstaande tabel laat in het betreffende jaar voor Senzer het aantal personen zien van 65 jaar of ouder die, doordat de AOW-leeftijd naar achteren geschoven wordt, pas op latere leeftijd recht heeft op AOW.

Bereiken pensioenleeftijd	2018	2019	2020	2021	2022
Senzer	144	163	162	186	157

Financieel verwacht Senzer over 2018, op basis van de uitgaven tot en met juni 2018, uit te komen op een gemiddelde jaaruitkering van € 14.229. De extra uitgaven uit het Buigbudget komen dan uit op € 2 miljoen. Omdat deze personen niet allemaal het hele jaar een uitkering zullen ontvangen, gaan we hierbij uit van € 1 miljoen (50% van de extra uitgaven). Naar verwachting zal dit aantal de komende jaren verder stijgen.

Ook is de partnertoeslag per 01-01-2015 voor de jongere partner vervallen. Dit betekent dat de Pw/loaw/loaz uitkering voor een gehuwde na deze datum niet meer in alle gevallen beëindigd wordt. In het geval dat de AOW-gerechtigde, naast de AOW ook nog een aanvullend pensioen ontvangt en daarmee boven de uitkeringsnorm uitkomt, kan de Pw/loaw/loaz uitkering worden beëindigd. In alle andere gevallen zal de AOW worden gekort op de uitkering en blijft deze uitkering actief totdat de andere partner de pensioengerechtigde leeftijd bereikt of werk aanvaardt waarbij het totale inkomen uit werk en AOW boven de bijstandsnorm voor gehuwden uitkomt.

Bereiken pensioenleeftijd	2018	2019	2020	2021	2022
Asten	7	2	6	7	3
Deurne	11	18	14	16	21
Geldrop-Mierlo	17	28	27	35	26
Gemert-Bakel	13	19	22	8	13
Helmond	88	78	79	103	75
Laarbeek	5	9	10	11	11
Someren	3	9	4	6	8

65-plusser blijven, door de opschorting van de pensioengerechtigde leeftijd, langer in de bijstand en komen daardoor langer ten laste van de Buigbudget.

Duur WW-uitkering

Verder zien we uit publicaties van het UWV dat veelal ouderen binnen de WW steeds moeilijker aan een baan kunnen komen. Als zij, na hun “kortere” WW-periode, niet in aanmerking komen voor een IOW-uitkering (Wet inkomensvoorziening oudere werklozen) zullen zij na het bereiken van hun max termijn WW, een beroep kunnen doen op de bijstand.

Invloed statushouders op uitgaven BUIG

Cijfers van het Centraal Bureau Statistiek (CBS) laten zien dat er landelijk meer personen met een Nederlandse of westerse achtergrond de bijstand uit- dan instromen. De arbeidsmarkt trekt al wat langer aan. Doorgaans reageert de bijstand met vertraging op de arbeidsmarkt. Landelijk neemt het aantal bijstandsontvangers met een *niet-westerse migratieachtergrond* nog steeds toe.

Voor een aanzienlijk deel gaat het om mensen die asiel hebben aangevraagd in Nederland en een verblijfsvergunning hebben. De grootste groep zijn Syriërs en Eritreeërs.

Het gemiddeld aantal statushouders binnen Senzer ligt ook in 2018 t/m juni rond de 765. Bij een gelijkblijvend aantal voor 2018 zullen de lasten voor het BUIG-budget, op basis van de uitgaven tot en met juni 2018 en een gemiddelde jaaruitkering van € 14.229,- voor Senzer uitkomen op € 11 miljoen.

Hoewel vanaf 2018 in het Buigbudget rekening gehouden wordt met de kosten levensonderhoud van statushouders hebben de gemeenten nog steeds te maken met het volume van de hoge instroom in de jaren 2015 en 2016. Het mogelijk tekort in 2018 is daarom nog steeds grotendeels het gevolg van de instroom en beperkte uitstroom van statushouders vóór 2018.

Bemiddelbaarheid van de werkzoekenden

Voor een verdere analyse is gekeken naar de complexiteit van het werkzoekendenbestand waarvan de loonwaarde ligt tussen de 30 en 100%. Op grond van 5.028 uitkeringsdossiers (juni 2018) en het aantal (her)screeningen tot en met juni 2018 hadden 2.544 werkzoekenden een loonwaarde van 30-100% (52,5%). Dit is de groep die arbeidsgeschikt zijn of, naar verwachting binnen 2 jaar, arbeidsgeschikt te maken is. Het aantal statushouders binnen deze groep ligt op 475 (18,7%).

Bemiddelbaarheid

Van bovenstaande groep zijn 1.628 werkzoekenden (64%) direct bemiddelbaar dan wel bemiddelbaar met ondersteuning. Het aantal statushouders binnen deze groep ligt op 332 (20,4%).

Wat zijn verdere mogelijke belemmeringen bij het plaatsen van de 2.544 werkzoekenden met een loonwaarde tussen van 30 tot 100%. Van deze groep:

- a. hebben 479 (18,8%) werkzoekenden een startkwalificatie.
Het aantal statushouders binnen deze groep ligt op 52 (10,9%).
- b. staan 150 (5,9%) werkzoekenden ingeschreven in het doelgroepenregister IBA.
Het aantal statushouders binnen deze groep ligt op 9 (6%).
- c. geven 1.112 (43,7%) werkzoekenden aan lichte of zware lichamelijke klachten te ondervinden.
Het aantal statushouders binnen deze groep ligt op 85 (7,6%).
- d. geven 1.453 (57,1%) werkzoekenden aan medische klachten (lichamelijk/psychisch) te ondervinden. *Het aantal statushouders binnen deze groep ligt op 108 (7,4%).*
- e. zeggen 142 (5,6%) werkzoekenden verslaafd te zijn (drank/drugs).
Het aantal statushouders binnen deze groep ligt op 2 (1,4%).
- f. zeggen 437 (17,2%) werkzoekenden een probleem te hebben met eigen houding en presentatie.
Het aantal statushouders binnen deze groep ligt op 43 (9,8%).

Invloed van inzet loonkostensubsidie op uitgaven BUIG

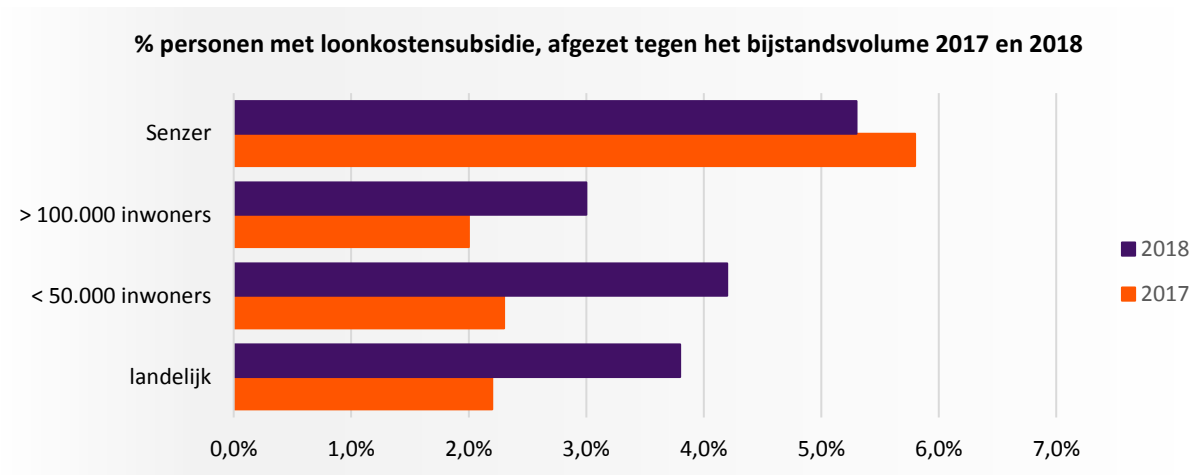
Met de komst van de Participatiewet hebben de gemeenten de mogelijkheid gekregen om het instrument loonkostensubsidie structureel in te zetten voor mensen die op eigen kracht niet in staat zijn om het Wettelijk Minimumloon (WML) te verdienen.

Het gaat om mensen voor wie de gemeente verantwoordelijk is om hen te ondersteunen bij het vinden van werk. Dat kan dus gaan om mensen die bijstand ontvangen, mensen die een IOAW- of IOAZ uitkering ontvangen, mensen die met behulp van een andere voorziening van de gemeente al aan het werk zijn, maar ook om zogenaamde niet-uitkeringsgerechtigden: mensen zonder uitkering.

Senzer is actief bij de uitvoering van participatiewet waarmee het rijk beoogd meer mensen (met een arbeidsbeperking) in laten stromen op de arbeidsmarkt. De inzet van loonkostensubsidie komt ten lasten van de BUIG-budget.

Op basis van de werkelijke uitgaven voor loonkostensubsidie t/m de maand juni 2018 (€ 848.087) komt dat in 2018 voor Senzer neer op gemiddeld € 141.348 per maand.

Uitgaande van een gelijkblijvend aantal personen die loonkostensubsidie ontvangen, betekent dit dat de lasten voor de loonkostensubsidie op de BUIG-middelen (Senzerbreed) voor 2018 zullen uitkomen op € 1.696.174.

Bron: Divosa benchmark met peilmaand juni 2018

4. Prognose bijstandsontwikkeling 2018-2022

Onderstaande tabel laat een prognose zien van de bijstandsontwikkeling Senzer in de komende jaren zoals opgenomen in het Ondernemingsplan Senzer 2019.

Prognose ontwikkeling bijstandsvolume	aanname	aanname	aanname	aanname	aanname
SENZER	2018	2019	2020	2021	2022
Bijstandsvolume op 31-12 *	4.821	4.771	4.721	4.671	4.621

* Verwachte eindstand op 31-12 van het betreffende jaar

Senzer gaat er vanuit met de ingezette acties een grotere uitstroom te kunnen realiseren waardoor het bijstandsvolume vanaf 2019 zal gaan dalen. Dit zal tevens een positief resultaat laten zien in het terugdringen van het tekort op de BUIG-middelen.

Onderstaande tabel laat de prognose voor 2018 per individuele gemeente zien.

Prognose ontwikkeling bijstandsvolume *	aanname	aanname	aanname	aanname	aanname
GEMEENTEN	2018	2019	2020	2021	2022
Asten	202	200	198	196	194
Deurne	436	431	427	422	418
Geldrop-Mierlo	744	737	729	721	713
Gemert-Bakel	382	378	374	370	366
Helmond	2.613	2.586	2.559	2.532	2.505
Laarbeek	237	234	232	229	227
Someren	207	205	203	201	198
Totaal Senzer	4.821	4.771	4.721	4.671	4.621

5. Ingezette maatregelen ter reductie uitgaven BUIG

In 2018 verricht Senzer diverse extra inspanningen om het aantal bijstandsgerechtigden - en daarmee de uitkeringslasten – te beperken. Het gaat om maatregelen die zowel de instroom beperken als de uitstroom vergroten. De insteek is altijd maatwerk leveren: Senzer kiest die ondersteuning die aansluit bij de specifieke situatie van de uitkeringsgerechtigde. Dit levert een grote diversiteit aan producten/diensten op. In de reguliere dienstverlening en de projecten werken we in lokale gebiedsteams intensief samen met partners om zo de meervoudige problemen effectief aan te pakken. In dit hoofdstuk een overzicht van de belangrijkste activiteiten.

Activiteiten specifiek gericht op het beperken van de instroom

Beoogd resultaat: beperken instroom in de uitkering.

- Instroom voorkomen;
- Wanneer recht op uitkering bestaat de werkzoekende, indien bemiddelbaar, na de screening direct oppakken;

Vereenvoudiging aanvraagprocedure uitkering (Senzer aanvraag)

In het eerste helft van 2018 is de aanvraagprocedure voor werkzoekenden sterk vereenvoudigd. Vooruitlopend op de digitale ontwikkeling zijn de werkprocessen binnen het team zo aangepast dat de burger die een aanvraag doet direct een vaste contactpersoon krijgt die het hele aanvraagproces begeleidt.

Naast het invoeren van het nieuwe werkproces is veel energie gestoken in het mogelijk maken van een digitale aanvraag via Senzer.nl. Met ingang vanaf september 2018 kunnen werkzoekenden op www.senzer.nl/aanvraag digitaal een Bijstand-, IOAW-, IOAZ-uitkering aanvragen. Nog makkelijker dan voorheen. De voordelen zijn:

- Veilig: inloggen via DigiD. Hierdoor is de privacy gewaarborgd.
- Het aanvraagformulier is alvast ingevuld met gegevens vanuit andere instanties.
- Werklozen die alles goed invullen krijgen sneller een besluit op de aanvraag.
- Minder kans op fouten door de burger, omdat heel veel gegevens al ingevuld zijn
- Het invullen is eenvoudiger dan via Werk.nl
- Minder papier en administratieve rompslomp.
- En 24 uur per dag bereikbaar via tablet, PC of smartphone
- Minder bureaucratie/eenvoudiger

Door bovengenoemde inzet kan er eerder een besluit worden genomen op de aanvraag voor een uitkering. Dit betekent dat indien er recht bestaat op een uitkering, de focus van werkzoekenden direct gericht kan worden op werk en Senzer in staat is om de werkzoekenden sneller te activeren.

Einde Max WW in zicht

Beoogd resultaat van deze activiteit: Bemiddelen naar werk nog voordat de einddatum van de WW is bereikt.

WW'ers die in de laatste fase van een WW-periode (6 maanden) zitten worden door het UWV en Senzer gezamenlijk opgepakt om instroom vanuit de WW naar de bijstand te beperken door, waar mogelijk, de WW'ers naar de arbeidsmarkt toe te leiden.

In de eerste helft van 2018 hebben er 217 intakegesprekken plaatsgevonden. Hiervan zijn er 44 werkzoekenden doorgezet naar de dienstverlening van Senzer binnen dit project. Inmiddels hebben 13 personen een baan gevonden. Voorts zijn 16 personen door verschillende omstandigheden (onthefing sollicitatieplicht UWV, ziekte etc) niet bemiddelbaar en hebben 8 personen gedurende de projectperiode geen baan hebben gevonden, maar ook geen PW-uitkering hebben aangevraagd. Tenslotte zijn er 7 werkzoekenden die nog actief begeleid worden naar een betaalde baan.

Het project wordt als een succes ervaren, maar desondanks vindt er per kwartaal een structurele evaluatie plaats waardoor de onderlinge afstemming tussen de betrokken medewerkers van het UWV en Senzer optimaal blijft. In 2018 is de samenwerking met het UWV verder geïntensiveerd. Met name het UWV heeft een actievere rol in de laatste fase van de WW-periode om mensen naar werk te leiden.

Gezamenlijk bemiddelingsteam (GBT)

Beoogd resultaat van deze activiteit:

Kansrijke werkzoekenden meteen aan het werk.

Kansrijke werkzoekenden worden door het Gezamenlijk Bemiddelingsteam, dit is een samenwerking van Tempo Team en Senzer, snel bemiddeld naar werk. Deze dienstverlening wordt aangeboden aan nieuwe werkzoekenden en sinds kort ook aan mensen in de bijstand. Het Gezamenlijk Bemiddelingsteam gaat uit van zichtbaarheid en dynamiek. Wekelijks is er intensief contact individueel of in groepsverband en de actuele vacatures worden onder de aandacht gebracht en besproken. Deze dynamische aanpak heeft in 2017 tot de volgende resultaten geleid: In 2017 zijn van de 278 kandidaten 188 (67,6%) geplaatst, waarvan 94 (33,8%) duurzaam. Ook in de eerste helft van 2018 zijn van de 106 kandidaten reeds 81 (76,4%) geplaatst, waarvan 48 (45,3%) duurzaam.

De kandidaten, die nog niet bemiddeld zijn, zijn in beeld bij werkgevers en worden intensief begeleid.

Talentcenter

Beoogd resultaat van deze activiteit:

Vroegtijdig de eigen mogelijkheden in kaart brengen zodat de stap naar werk gezet wordt.

Het talentcenter is een internetomgeving waarin werkzoekenden laagdrempelig aan de slag kunnen om zo hun talenten in kaart te brengen. Het geeft inzicht wat je belangrijk vindt in je nieuwe werkomgeving. Een CV maken en dat makkelijk kunnen delen. Ook zijn diverse hulpmiddelen beschikbaar voor de verdere persoonlijke ontwikkeling op de zoektocht naar een baan. De meest actuele vacatures in de regio zijn beschikbaar en vanaf september 2018 zijn voor de werkgevers de beschikbare werkzoekenden met hun actuele klantprofiel zichtbaar (indien de werkzoekenden hiervoor toestemming verlenen. Reeds aan de voorkant is de werkzoekende in beeld en kan voorafgaande aan de aanvraag de match nog makkelijker tot stand komen.

Aanpak gericht op beperken instroom en verhogen uitstroom van jongeren

Peelportaal

Beoogd resultaat van deze activiteit:

Het kunnen aanbieden van maatwerk onderwijs aan leerlingen van de regionale VSO-/Pro- en Entreeopleidingen in de omgeving van werkgevers.

Het PeelPortaal is een effectieve netwerkorganisatie waarin onderwijs, bedrijfsleven en overheid in de regio met gebruik van elkaars expertise in een publiek private samenwerking op innovatieve wijze vormgeven aan het onderwijs en de toeleiding naar arbeid van leerlingen in een kwetsbare positie.

Het Peelportaal is in het schooljaar 2016-2017 gestart met de opbouw van de portaalorganisatie. Voor Senzer houdt dit in dat zij de schakel is tussen de deelnemende scholen (alle regionale scholen voor VSO-, Pro- en Entree-onderwijs) en het regionale, reguliere bedrijfsleven. Deze schakelfunctie richt zich zowel op het gebied van het vinden van passende leer-werkomgevingen als bij het te ontwikkelen curriculum dat gebaseerd gaat worden op de ook door Senzer gehanteerde vakgebieden.

Het Peelportaal is na de eerste helft van 2018 daadwerkelijk klaar om te starten. Er zijn inmiddels 24 aanmeldingen waarvan 6 leerlingen daadwerkelijk gaan starten na een proefstage. 5 leerlingen doorlopen nog de selectie- en oriëntatieweken (SOW). Er gaat een PR-campagne plaatsvinden op de verschillende scholen. De lesruimtes zijn inmiddels ingericht en de website wordt aangepast. Duidelijk is dat de samenwerking tussen het Peelportaal, Van School Naar Werk (zie hieronder) en het RMC intensiever wordt. Er is steeds meer sprake van een sluitende aanpak.

In het eerste kwartaal 2018 is een eerste aanzet gedaan tot het ontwikkelen van 2 nieuwe opleidingsmogelijkheden, zijnde zorg en mobiliteitsbranche. In het tweede kwartaal is dit verder onderzocht. Inmiddels hebben al diverse werkgevers toegezegd om mee te werken. Hieromtrent vinden nu de eerste gesprekken plaats.

Daarnaast is er het PrePortaal opgezet voor leerlingen onder de 16 jaar in samenwerking met OMO Scholengemeenschap Helmond. Dit is een samenwerking met ROC entree, Vak College en Praktijkschool Helmond. Door werk te combineren met school is een vroegtijdige oriëntatie mogelijk om toekomstig werk te verkrijgen. Tevens zijn op deze manier de desbetreffende leerlingen vroegtijdig in beeld en wordt voortijdige uitval voorkomen.

VSO/Pro/Entree schoolverlaters en Vroegtijdige schoolverlaters

Beoogd resultaat van deze activiteit:

Schoolverlaters van VSO-, Pro- en Entreeonderwijs en Vroegtijdige schoolverlaters die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon (WML) kunnen verdienen, direct aansluitend aan hun schoolse periode naar werk begeleiden.

Van school naar werk	2015	2016	2017	2018	Totaal
aantal nog in traject	-	40	85	70	195
aantal gestart 01-01	40	110	91	59	300
aantal in traject vanaf 01-01 (of per datum stand)	40	150	176	129	495
aantal uitgestroomd	0	65	106	33	204
- naar regulier werk	0	10	13	3	26
- naar gesubsidieerd werk	0	21	50	12	83
- voortijdig beëindigd	0	34	43	18	95
aantal in traject op 31-12 (of per datum stand)	40	85	70	96	291
- uitgestroomd naar werk		48%	59%	45%	53%

In het kader van School naar Werk heeft Senzer in samenwerking met de gemeente Helmond, stichting Gezel en het ROC ter AA voor 22 jongeren de BBL-opleiding 'Assistent Dienstverlening & Zorg in de klas' instap niveau 1 en toewerkend naar niveau 2 opgezet. Dit is een unieke opleiding aangezien de opleiding aangepast wordt op de leerling (maatwerk).

Op 29 augustus 2018 is deze twee jarige BBL opleiding gestart met 22 leerlingen en allen hebben een stageplek op een basisschool in deze arbeidsmarktregio. De leerlingen worden gedurende de gehele opleiding begeleid door een jobcoach.

E-portfolio voor MBO afstudeerders

Beoogd resultaat van deze activiteit:

scholieren reeds in een vroegtijdig stadium zichtbaar maken voor werkgevers en hulp bij CV, zodat instroom in de uitkering wordt voorkomen

In het begin van 2017 is er een plan gestart om alle leerlingen die op het einde van schooljaar 2018 ROC ter AA verlaten richting andere scholen of naar werk op te nemen in het E-portfolio van Senzer. De leerlingen die werkzoekend worden, zijn dan zichtbaar voor werkgevers van arbeidsmarkt Helmond-de Peel. Begin 2018 hebben er presentaties plaatsgevonden op het ROC om het E-portfolio bij de doelgroep te introduceren. Alle leerlingen zijn nu in de gelegenheid om een e-portfolio in te vullen. Het ROC te AA neemt dit op in het reguliere schoolaanbod. Voor sommigen blijkt het lastig om een cv te maken. Het e-portfolio helpt ze hiermee. Door het invullen van het e-portfolio zijn scholieren zichtbaar voor werkgevers en kan reeds in een vroegtijdig stadium een match worden bewerkstelligd. Dit voorkomt dat schoolverlaters een beroep moeten doen op een uitkering.

Projecten gericht op vergroten uitstroom

Beoogd resultaat van vergroten uitstroom:

- Werkzoekenden (sneller) “arbeidsmarkt klaar maken”;
- Meer werkzoekenden aan het werk;
- Meer parttime - uitstroom dus minder uitgaven uit Buigbudget.

Intensieve dienstverlening

Beoogd resultaat van deze activiteit:

Veranderen mindset zodat werkzoekenden weer kansen zien en aan de slag gaan.

Met een frisse blik kijkt het team Intensieve Dienstverlening naar waar de kansen liggen voor een positieve oplossing, met zo nodig het gebruik van enige vasthoudendheid. We willen mensen uit de slachtofferrol halen, met een constructieve werkgerichte oplossing. Omdenken vanuit procedures naar oplossingen. Vaak is dat een slimme combinatie van regelingen en maatregelen, op gebied van werk én inkomen. We voelen ons dan een soort creatief breekijzer. Dit is makkelijker gezegd dan gedaan, het kost veel tijd en geduld en het lukt natuurlijk niet altijd. De afgelopen 2 jaar zijn 175 uitkeringen beëindigd en zijn ruim 100 mensen middels deze intensieve werkwijze aan de slag gegaan. Ook heeft het team een substantieel bedrag (285.000 euro) terugggevorderd aan onterecht verstrekte bijstand en de afgelopen jaren een kleine anderhalf miljoen bespaard op het i-deel.

Herscreening

Beoogd resultaat van deze activiteit:

Binnen drie jaar, in 2017, 2018 en 2019, wordt het bestand van personen die de afgelopen jaren binnen de arbeidsmarktregio Helmond de Peel zijn ingedeeld in de doelgroep Maatschappelijke Deelname opnieuw gescreend op (de mate waarin zij beschikken over) arbeidsvermogen (zoals geformuleerd in de Participatiewet). De herscreening van dit totale bestand (3.600) levert een potentieel op voor de arbeidsmarkt en zal een wezenlijke bijdrage leveren voor het vergroten van de uitstroom.

De Participatiewet heeft tot doel om zoveel mogelijk mensen, met en zonder arbeidsbeperking, weer aan de arbeidsmarkt deel te laten nemen. De doelgroep wordt echter groter, en bezuinigingen maken dat de middelen voor deze doelgroep juist dalen. Instroom in de WSW en Wajong voor mensen met enig arbeidsvermogen is niet meer mogelijk. Wel kunnen gemeenten nu (structurele) loonkostensubsidie inzetten voor mensen die niet het wettelijk minimumloon kunnen verdienen. Het gaat hierbij om mensen met een arbeidsbeperking, die als gevolg daarvan niet volledig productief kunnen zijn (een loonwaarde hebben van > 30% en < 80% ten opzichte van een regulier werkende collega zonder arbeidsbeperking).

Als gevolg van bovenstaande wordt nu bij Senzer binnen zowel de screening van nieuwe uitkeringsgerechtigden als de herscreening van de “oude” doelgroep Maatschappelijke Deelname (3600 personen voor de gehele arbeidsmarktregio Helmond-De Peel) onderzocht of iemand (gedeeltelijk) arbeidsvermogen heeft (>30%) dan wel dusdanig belemmerd is dat werk niet of voornamelijk niet mogelijk is (<30%).

De herscreening van de “oude” doelgroep zal eind 2019 zijn afgerond. Van de reeds uitgevoerde herscreening blijkt ongeveer 50% van de uitkeringsgerechtigden een arbeidsvermogen van minimaal 30% en 50% een arbeidsvermogen van minder dan 30% te hebben.

Dit betekent dat uiteindelijk ongeveer 1800 personen die eerst tot de doelgroep maatschappelijke deelname behoorden, een arbeidsvermogen hebben van 30-80% en derhalve in aanmerking komen voor een re-integratietraject. Dit heeft tot gevolg dat Senzer meer werkzoekenden dan voorheen intensief begeleidt naar de arbeidsmarkt, wat zal leiden tot meer uitstroom.

Deregulering/toepassen omgekeerde toets.

Beoogd resultaat van deze activiteit:

Andere bejegening ten aanzien van werkzoekenden en meer maatwerk, zodat uitstroom naar werk bevorderd wordt.

Senzer hanteert deregulering als leidend principe. Dit principe wordt vertaald in de gehele trits van beleidsvorming, dienstverlening, controle en handhaving, zowel bij nieuwe als bij bestaande regelgeving. Dit vraagt om een andere benadering en ander gedrag dat meer gericht is op het sturen van de relatie en daarmee het gedrag en het formuleren van het gezamenlijk belang.

Deregulering betekent niet alleen schrappen van bestaande regels, maar vooral ervoor zorgen dat er regels worden gemaakt die positief gedrag belonen en negatief gedrag aanpakt, dienstverlening effectiever en uitvoeringsprocessen doelmatiger maken. Dit moet resulteren in minder regeldruk en effectievere dienstverlening en snellere procesgang tegen lagere kosten voor zowel de werkgevers, de werkzoekenden, de gemeenten als de eigen organisatie en meer uitstroom naar (regulier) werk.

Senzer stelt de uitgangspunten van “de omgekeerde toets” centraal in haar werkwijze. De professional begint met kijken naar wat nodig is en kijkt vervolgens hoe dit past binnen de geest van de wet. Met als resultaat: bejegening wordt ingezet als middel, maatwerk leveren zonder willekeur en recht doen aan de geest van wet- en regelgeving.

Op deze manier wordt de wetgeving ingezet voor het doel (uitstroom naar werk) dat we willen bereiken. Vanaf 2018 worden Senzer-medewerkers getraind om de omgekeerde toets adequaat te kunnen toepassen. Senzer kiest ervoor om niet alleen de professionals in de uitvoering hierin te trainen maar ook teamleiders, managers en beleidsmedewerkers zodat de nieuwe werkwijze organisatie breed gedragen en ingebed wordt.

Deze werkwijze zal leiden tot een andere wijze van bejegening en meer maatwerk. Senzer verwacht dat dit een positief effect heeft op de uitstroom naar werk.

Gebiedsgericht werken in relatie tot in- en uitstroom

Beoogd resultaat van deze activiteit:

Vergroten van de kans op uitstroom naar werk door maatwerk te leveren aan werkzoekenden met begeleiding binnen hun eigen woonomgeving.

In 2018 heeft een verdere ontwikkeling plaats gevonden ten aanzien van het gebiedsgericht werken van Senzer. Na de afdeling Werk is ook de afdeling Diagnose gebiedsgericht gaan werken. Dit betekent overigens niet dat men met betrekking tot de screening en diagnose in de gebieden zelf werkzaam is. De diverse teams zijn verdeeld per gebied, zodat de aansluiting met de gebiedsteams van afdeling Werk beter tot haar recht komt en er voor de werkzoekenden een sluitende aanpak kan worden bewerkstelligd.

In alle gebiedsteams van afdeling Werk zijn uniform ingericht met een multidisciplinaire samenstelling en zijn in alle gebieden lokaal werkzaam. De Participatiecoaches maken steeds meer deel uit van de lokale gebiedsteams van het sociale domein en sluiten aan bij de werkwijze van veel samenwerkingspartners waardoor interdisciplinair overleg, wat vaak noodzakelijk is voor meervoudige probleemsituaties, vereenvoudigd wordt. Personen kunnen in hun eigen omgeving worden geactiveerd en gere-integreerd, zodat de dienstverlening op hun individuele behoeften kan worden afgestemd.

Naast de aandacht voor de omgekeerde toets binnen Senzer zelf is er ook expliciete aandacht om deze werkwijze in te bedden binnen de gebiedsteams en (lokale) partners die opereren in het brede lokale netwerk. Om te komen tot een integrale aanpak wordt aansluiting gezocht met aanpalende beleidsterreinen als WMO, Jeugdhulp en Onderwijs. Het zijn met name de gebiedsteams waar op het niveau van de individuele werkzoekende gezocht moet worden naar oplossingen die (uiteindelijk) leiden naar werk.

Re-integratie van Statushouders

Beoogd resultaat van deze activiteit:

Het vergroten van het aantal statushouders dat naar een (reguliere) baan op de arbeidsmarkt wordt begeleid.

Taakstelling statushouders:

Gemeente	1e helft 2017	2e helft 2017	1e helft 2018	2e helft 2018
Asten	13	10	13	11
Deurne	25	19	24	21
Geldrop-Mierlo	30	23	30	25
Gemert-Bakel	23	18	23	19
Helmond	69	53	68	58
Laarbeek	17	13	17	14
Someren	15	11	15	13
Senzer	192	147	190	161

In de eerste helft van 2018 heeft een stabilisering opgetreden ten aanzien van het aandeel statushouders met betrekking tot het uitkeringsbestand. Dit is een teken dat de extra inzet ten aanzien van statushouders tot resultaten leidt. Hoewel de instroom nu lijkt te dalen en uitstroom toeneemt, blijft specifieke aandacht voor de statushouders noodzakelijk.

Daarom vinden ten aanzien van statushouders in 2018 de volgende activiteiten plaats:

Werkarrangementen

Senzer heeft in 2018 in samenwerking met het ROC ter AA werkarrangementen voor statushouders ontwikkeld. waarbij statushouders die moeten inburgeren een parallelle aanpak krijgen, zijnde inburgering en ook betaalde arbeid. Immers, werk is de beste vorm van integratie. In 2018 zijn deze werkarrangementen van start gegaan.

Deze arrangementen bieden een mogelijkheid om tegelijkertijd in te burgeren, werknemersvaardigheden op te doen middels betaald werk en extra taalcoaching op de werkvloer te krijgen. Men krijgt een arbeidscontract van ongeveer 20 uur, de inburgering wordt aangepast aan de werktijden en er vindt tegelijkertijd ook nog extra taalcoaching plaats op de werkvloer. Dit betekent dat men minder bijstandsafhankelijk is (besparing op de BUIG-middelen), zij de Nederlandse taal sneller machtig zijn waardoor de inburgering sneller kan worden afgerond, zodat zij dan volledig kunnen participeren op de arbeidsmarkt. Ook is Senzer in overleg met de lokale welzijnsinstellingen om te bezien hoe hun werkzaamheden kunnen worden ingebed in de werkarrangementen en hoe een eenduidige en gezamenlijke aanpak bewerkstelligd kan worden ten aanzien van de statushouders, zodat de focus vanuit alle disciplines direct op werk gericht is.

Taalcoaching op de werkvloer in projecten

De taal is een beperkende factor in de integratie en arbeidstoeleiding. Conclusie is ook dat de taallessen in de inburgering te beperkt van omvang en diepgang zijn en bovendien geen “werkvloertaal “ bevatten. In de arbeidsmarktregio Helmond-de Peel zijn daarom diverse lokale initiatieven gestart voor uitkeringsgerechtigden die extra taalcoaching op de werkvloer nodig hebben, zoals in Deurne bij het project “Deurne Doet ‘t”, de taalgroep in Asten/Someren, de taalcoaching bij de groepsactiviteiten voor statushouders binnen het stadsleerbedrijf van Helmond, het project “Jeugd dat werkt” in Gemert-Bakel en de interne werkstages van Senzer. Bij de interne werkstages zijn in iedere gemeenten projecten beschikbaar in de Senzer leerlijnen.

Praktijkondersteuners

Ter bevordering van de bemiddeling en/of communicatie tussen een leidinggevende en de werknemer uit deze doelgroep heeft Senzer twee praktijkondersteuners in dienst genomen Het gaat hierbij om een Syrische en een Eritrese werkzoekende uit de doelgroep. Zij hadden voorheen een uitkering op grond van de participatiewet. Zij vervullen de rol van bemiddelaar en communicator. . Door hun inzet wordt de communicatie tussen de diverse betrokkenen duidelijker en effectiever. Dit heeft tot gevolg dat alle partijen beter weten wat er van hen wordt verwacht.

Een positieve bijkomstigheid is dat één praktijkondersteuner inmiddels doorgestroomd is naar een andere reguliere baan. Deze functie is door iemand anders uit de doelgroep (uitkeringsbestand) ingevuld.

De Persoonsprofielscan – Vluchtelingen (PPS-V)

Senzer heeft met ingang vanaf het tweede kwartaal 2018 het instrument PPS-V ingezet. Dit is een assessment voor statushouders. De PPS-V, ontwikkeld door NOA (een psychologisch advies- en onderzoeksbureau dat nauw samenwerkt met de sectie Sociale- & Organisationspsychologie, Vrije Universiteit Amsterdam), helpt bij het in kaart brengen van de opleiding, werkervaring, taalniveau en mogelijke kansen en belemmeringen bij het betreden van de Nederlandse arbeidsmarkt. De PPS-V meet de mate van zelfredzaamheid, belemmerende factoren (waaronder mogelijke traumatisering), werkzoekgedrag, Nederlands taalniveau (plus eventueel Engels taalniveau), leerbaarheid, persoonlijkheid en competenties van een vluchteling en geeft een snelle indicatie van de afstand tot de arbeidsmarkt. De PPS-V kan in verschillende talen worden afgenomen: Nederlands, Engels, Arabisch en Tigrinya.

Introductiebijeenkomsten starten eigen bedrijf statushouders

Statushouders hebben vaak de wens om een onderneming te starten in Nederland. Ondernemen in Nederland is niet te vergelijken met ondernemen in het land van herkomst. Om te voorkomen dat statushouders toch onvoorbereid starten heeft Senzer in juni 2018 drie bijeenkomsten georganiseerd in samenwerking met IMK. De informatie in deze bijeenkomsten was vooral bedoeld om een goed beeld te scheppen van ondernemen in Nederland. Van de circa 35 deelnemers aan deze bijeenkomsten hebben zich inmiddels 5 deelnemers gemeld om te onderzoeken of hun plannen realistisch zijn. Doelstelling is deze bijeenkomsten vaker te organiseren.

Certificaten

Dertig statushouders hebben via Senzer trainingen voor heftruckchauffeur Veiligheid en Gezondheid (VCA) gevolgd om hun kansen op een baan te vergroten. Diplomacertificering is voor werkgevers van grote waarde. Achttien van hen haalden een heftruck-certificaat en twaalf een basiscursus VCA. Dertien deelnemers hebben inmiddels werk gevonden en tien deelnemers hebben een stap gezet via een proefplaatsing of werkstage. Bij de anderen komt de training op hun CV, wat helpt in de contacten die Senzer heeft met werkgevers.

Voorlichtingsmateriaal bij aanvang dienstverlening

In het algemeen Senzer van mening dat statushouders qua communicatie zo veel mogelijk in het Nederlands benaderd moeten worden. We menen echter een uitzondering te moeten maken voor voorlichting over de Participatiewet, rechten en plichten bij aanvang uitkering. We denken aan een meertalige brochure. Door de samenwerking met het COA is het mogelijk deze al na de koppeling aan de gemeente beschikbaar te stellen aan de statushouder. Door gericht voorlichtingsmateriaal in de eigen taal is Senzer in staat een betere dienstverlening te kunnen bieden. Daardoor kan de focus van statushouders beter gericht worden op werk, omdat het voor hen duidelijk is wat de rechten en plichten zijn ten aanzien van een uitkering.

Cultuurworkshops

Landelijke onderzoeken en interviews wijzen op onwetendheid rondom culturele verschillen met betrekking tot statushouders. Deze onwetendheid resulteert in communicatieproblemen, zoals misverstanden en onbegrip, samenwerkingsproblemen en uiteindelijk het vastlopen van trajecten.

Binnen Senzer is er over een breed spectrum extra aandacht nodig voor cultuursensitiviteit en interculturele communicatievaardigheden. Door training op deze onderwerpen krijgen medewerkers meer zicht op hun eigen culturele referentiekaders; kunnen ze het gedrag van statushouders begrijpen en beoordelen binnen de culturele context van de statushouder; en beschikken medewerkers over de vaardigheden om cultuurverschillen te overbruggen. Met de toegenomen sensitiviteit en vaardigheden kunnen medewerkers statushouders beter begeleiden richting werk, misverstanden eerder signaleren en oplossen, en werkgevers beter voorbereiden op de komst van statushouders.

Activiteiten gericht op werkgevers

Beoogd resultaat van deze activiteit:

- *Het vergroten van de kansen voor werkgevers (aantrekken van nieuwe, gemotiveerde medewerkers en werkzoekenden (het vinden van een breed aanbod aan passende functies)*
- *Het kunnen aanbieden van voldoende leerwerkplekken die op zich een afspiegeling vormen van de vraag vanuit de arbeidsmarkt*

Workdates in Helmond – de Peel

Senzer heeft iedere twee maanden in 2018 in samenwerking met het UWV workdates georganiseerd. Werkgevers die op zoek zijn naar gemotiveerde medewerkers, ontmoeten mensen die op zoek zijn naar een nieuwe baan of stageplek. En dat op een laagdrempelige, persoonlijke, informele en slimme manier.

Deze workdates hebben wederom geresulteerd in een erg goede opkomst (rond 200 werkzoekenden per workdate) en zeer tevreden werkgevers. De werkgevers zijn enthousiast over de werkzoekenden die meedoen aan de workdates. Door de bundeling van UWV en Senzer krijgen de werkgevers een gemêleerd gezelschap aan werkzoekenden. Op de workdates is ook een apart gedeelte opgezet waar werkzoekenden tips krijgen voor het verbeteren van de CV. (“de CV-dokter”).

Ook heeft een informatiebijeenkomst plaatsgevonden specifiek voor uitkeringsgerechtigden en participatiecoaches Werk over de mogelijkheden in de zorg. Verschillende zorgorganisaties zoals Zuidzorg, Savant, de Zorgboog en T-zorg waren aanwezig. Deze zorgorganisaties hebben namelijk allemaal moeite met het vinden van personeel. En dan met name huishulpen; medewerker hulp in het huishouden.

Speeddates bij werkgevers

In de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel hebben er bij werkgevers op locatie diverse speeddates zoals bij de Huijbregts groep en Bouw Infra Mensen Mierlo (voormalig SBRH) plaatsgevonden voor werkzoekenden in het algemeen alsmede specifiek voor statushouders. Bij de laatste genoemde werkgever wordt tevens onderzocht hoe zij-instromers en statushouders op een zo effectieve manier bijgespijkerd kunnen worden, zodat ook hier gerichte BBL-trajecten kunnen gaan starten.

Senzer laat werkzoekenden ook kennis maken met bedrijven door een ‘worktour’ te organiseren langs diverse bedrijven op één dag. Insteek is om werkzoekenden laagdrempelig in contact te brengen met bedrijven, die op zoek zijn naar werknemers.

In Laarbeek vindt op 17 november een open bedrijvendag plaats. Een dag waarin bedrijven hun deuren openstellen en hun werkgelegenheid, op hun eigen wijze, presenteren aan werkzoekenden, leerlingen, leraren, ouders, collega’s en andere geïnteresseerden. Ruim 20 bedrijven openen hun deuren voor werkzoekenden en Senzer benadert de werkzoekenden proactief om hieraan deel te nemen.

Logistiek

Ook in de logistiek is een nijpend tekort aan werknemers. Daarom is Senzer samen met het ROC ter AA en diverse werkgevers in de logistiek bezig om BBL-opleidingen te ontwikkelen op zowel niveau 1, 2 als 3. De eerste gesprekken hiertoe hebben plaatsgevonden in het tweede kwartaal van 2018. Nog dit jaar verwachten de gezamenlijke partners hiermee daadwerkelijk aan de slag te kunnen.

Ondernemerspunt

Beoogd resultaat van deze activiteit:

Integrale vraagbaak voor werkgevers, zodat zij ontzorgd en begeleid worden.

Senzer heeft voor ondernemers in de arbeidsmarktregio dit najaar een ondernemerspunt ingericht. Het ondernemerspunt is één toegangspunt voor ondernemers met vragen en problemen die niet weten waar ze hiermee terecht kunnen. De vragen kunnen op elk vlak zijn: financieel, personeel, organisatie, juridisch of het starten van een onderneming (vanuit een uitkering). Het ondernemerspunt bekijkt of er binnen Senzer of het netwerk een antwoord/oplossing te vinden is.

Binnen het ondernemerspunt is ook een spreekuur voor ondernemers met schuldenproblematiek. Een schuldbemiddelaar voor het midden en kleinbedrijf is bij Senzer aanwezig om kosteloos de mogelijkheden voor schuldhulp met een ondernemer door te nemen. Daarnaast zullen ook stichting Ondernemersklankbord en stichting Over rood in samenwerking met Senzer hun diensten gaan leveren aan ondernemers in nood.

Door de start van het ondernemerspunt hoopt Senzer ondernemers met problemen op een laagdrempelige manier vroegtijdig te bereiken en van advies of hulp te voorzien. Op deze manier verwacht Senzer grotere problemen of zelfs bedrijfsbeëindiging te voorkomen, waardoor werkgelegenheid voor de ondernemer en zijn personeel behouden blijft.